

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

ADUA ZDOBYTA

RZYM. (Pat). Urzędowo ogłoszono, że Adua została zdobyta dziś o godz. 11 m. 30 zrana.

PARYŻ. (Pat). „Paris Soir” w depeszy z Asmary podaje opis zdobycia Adu: O świcie grupa piechoty włoskiej dostała się do pierwszych uliczek Adu. Zajął to przede wszystkim gmach konsulatu włoskiego, w którym nie znaleziono nikogo, choć wszystko w lokalu było w porządku, na gmachu powiewał nienaruszony sztandar włoski. Od tej chwili toczyły się walki w poszczególnych częściach miasta, gdzie tworzyły się ogniska oporu. Włosi okrążają Adu. 7.000 wojowników plemienia Dankali tamuje połączenie dwu skrzydeł armii włoskiej.

Po ciężkich walkach Włosi zajęli Maleta, Euguela i Hawarjate.

RZYM. (Pat). Dziś o godzinie 20 pod sekretarzem stanu prasy i propagandy p. Dino Alfieri odczytał w radjo rzymskim następujący komunikat:

Dnia 6 bm. o świcie oddziały drugiego korpusu włoskiego podjęły akcję ofensywną. O godz. 10.30 oddziały te weszły do Adu. Miejscowi notabie, kler i część ludności dokonali aktu poddania się władzom włoskim. Ataki nieprzyjacielskie od strony Debra Sion odparto.

Na nowej linii łączności pomiędzy poszczególnymi korpusami została nawiązana.

Mussolini który natychmiast osobiście zakomunikował królowi wiadomość o wzięciu Adu wysłał następnie do gen. de Bono następujący telegram:

„Wiadomość o odzyskaniu Adu na pełnią dumą dusze Włochów. Tobie i wszystkim żołnierzom przesyłam wyrazy najwyższej pochwały, oraz wdzięczności całego narodu”.

RZYM. (Pat). Oczekiwana od kilku dni wiadomość o zdobyciu Adu przez wojska włoskie rozeszła się w Rzymie lotem błyskawicy wywołując ogólny entuzjazm. Ulicami przeciągają tłumy fanfary i publiczności, wznoszącej okrzyki na cześć Mussoliniego i armii. W radjo grane są marsze wojskowe.

ADDIS ABEBA. (Pat). Dowódca wojsk abisyńskich w prowincji Tigre, Ras Sejum donosi, że Włosi zajęli Wageta i Engela. Obie strony wzięły w dzisiejszych walkach licznych jeńców. Abisyńczycy wzięli do niewoli 4 oficerów włoskich i zdobyli 2 karabiny maszynowe. Włosi posunęli się do Bethar — Parjat w odległości półtora godzinnego marszu od Adigratu.

LONDYN (Pat). Kraży pogłoska do tychezas niepotwierdzona, że Abisyńczycy odebrali Włochom Ual — Ual.

OFENSYWA SAMOLOTOWA.

ADDIS ABEBA. (Pat). Rząd abisyński ogłasza, że lotnicy włoscy atakowali miasto Sakota — (mające 1500 ludności) znajdujące się w odległości 160 km, na południe od Adu. Rząd abisyński potwierdza, że zezwolił na wysłanie 150 żołnierzy francuskich do Diredua (stacji kolejowej Dżibuti — Addis Abeba) dla ochrony linii kolejowej.

ADDIS ABEBA. (Pat). Lotnicy włoscy zbombardowali miejscowość Goraha. Pięć osób jest zabitych, 15 zaś rannych.

ADDIS ABEBA. (Pat). O atakach lotniczych włoskich rząd abisyński donosi: W sobotę Włosi rzucili 300 bomb na miejscowość Goraha. Z bomb tych wybuchło 100. Pięć osób zostało zabitych, a 15 odniosło rany. Przy ataku lotniczym włoskim na Gerlogubi zabitych zostało 40 żołnierzy abisyńskich, pozatem lotnicy włoscy zbombardowali miasta Auba, Serkauta i Tabeza.

W ADUI ZGINEŁO 40 KOBIET I 32 DZIECI.

ADDIS ABEBA. (Pat). Ras Sejum ogłasza, że Włosi zajęli posterunki Wageta i Enguela.

Roosevelt uznał istnienie stanu wojny

WASZYNGTON. (Pat). Prezydent Roosevelt uznał, że istnieje pomiędzy Włochami a Abisynją stan wojny i wobec tego ogłosił dekret, zakazujący sprzedaży stronom wojującym sprzętu wojennego.

Prezydent Roosevelt trzyma się stanowiska ścisłej neutralności i żadnej ze stron wojujących nie wziął dotąd za na pastnika.

Możliwe jest, że zakaz wywozu będzie

Po obu stronach jest wiele ofiar. Włosi stracili 4 zabitych oficerów. Samoloty włoskie unoszą się nad całą prowincją, niektóre z nich zostały podobno trafione przez Abisyńczyków. Taktyka abisyńska polega na wełganiu Włochów na teren opóźniony, poczem następuje kontratak abisyński.

Przy bombardowaniu Adu zginęło 40 kobiet i 32 dzieci. W bitwie na linii Aksum—Adua zginęło 45 Abisyńczyków i 21 Włochów, 65 Włochów dostało się do niewoli.

W koncentracji sił zbrojnych włoskich pod górą Mussaia bierze udział 50.000 ludzi z 70 tankami i około 100 samolotów.

„WŁOSI PRZYCHODZĄ ABY ZMIENIC DYNASTJĘ”..

ASMARA. (Pat). W prowincji Tigre samoloty włoskie rozrzuciły ulotki, zapowiadające powrót poprzedniej dynastji abisyńskiej, pochodzącej z tej prowincji. Ulotki zapewniają, że Włosi przychodzą tylko po to, aby wznowić rząd tej dynastji.

PIERWSI KORESPONDENCI WOJENNI

MASSAUA. (Pat). Przybył tu parowiec „Santonia”, na którego pokładzie znajduje się książę Bergano, 4000 żołnierzy, 170 podoficerów 200 oficerów i pierwsi dziennikarze dopuszczeni w charakterze stałych korespondentów do Erytrei.

rozszerzony w następstwie i obejmie opór sprzętu wojennego surowce, jak np. bawełna. Dekret weszł w życie od dzisiaj.

W brytyjskich kołach urzędowych liczą na to, że krok Roosevelta wpłynie na tych członków Ligi, którzy jeszcze wahają się co do tego czy zgodzić się na sankcje.

Z Genewą, bez Genewy i przeciw Genewie

Mussolini o stosunkach włosko-angielskich i Lidze Narodów

PARYŻ. (Pat). Mussolini udzielił dziś wywiadu przedstawicielowi „Paris Soir”.

Na wstępie Duce poruszył sprawę stosunku włosko-angielskiego. Mussolini oświadczył w tej kwestji co następuje:

Spór, jaki Anglja wie dzie z nami, doprawdy nie ma sensu. Zatarg pomiędzy naszymi obu narodami wydaje mi się nie do pomyślenia. Ani zaled, ani zbliżka, ani pośrednio, ani bezpośrednio nie chcemy szkodzić interesom brytyjskim. Nasza akcja kolonizacyjna w Afryce Wschodniej nie przynosi uszczerbku, ani pomyślności, ani komunikacji, ani bezpieczeństwa żadnemu terytorjum wchodzącemu w skład imperjum brytyjskiego. Jestem gotów w każdej chwili — podkreślił Duce — dać dowód naszym pokojowym, a nawet serdecznym stosunków i udzielić bezsprzecznych gwarancji. Zdaniem Mussoliniego, przede wszystkim należy zlagodzić napięcie na morzu Śródziemnym, wynikające z obecności tak wielkiej ilości jednostek floty brytyjskiej. Mobilizacja tylu jednostek morskich może wywołać pewne incydenty, lub tarcia. Gdyby W. Brytania — oświadczył Duce — wzajemian za pewną demobilizację swej floty, zażądała zmniejszenia efektywów włoskich w Libji, dąłoby się tu może osiągnąć porozumienie. Anglja jak się bowiem zdaje zaniepokoiła się bez powodu wzmocnieniem efektywów włoskich w Libji. Po przywróceniu tego rodzaju wzajemnych zarządzeń bardziej pogodna atmosfera mogłaby wtedy nastąpić, wówczas możnaby przystąpić do

rozważania problemu abisyńskiego w gronie zainteresowanych państw.

Istnieje rozwiązanie z Genewą, bez Genewy i przeciw Genewie — oświadczył Mussolini. Liga Narodów bardziej jeszcze zdrowy rozrządek rządów może dostarczyć niejednego rozwiązania, mogącego uregulować stosunki między zaobudnionym państwem odgrywającym rolę cywilizatorską, a państwem afrykańskim, co do którego oficjalnie zostało stwierdzone, iż potrzebuje pomocy i zupełnej zmiany swojej struktury politycznej, gospodarczej i społecznej. Tego rodzaju problem istniał w przeszłości i okazywało się, że nie jest on nie do rozwiązania. Tymczasem Liga Narodów śpieszy się jednak z wyłączeniem procesu. Liga Narodów nie może dać jednak nie ponadto co sama posiada. Byłoby dziwnem, gdyby ta instytucja, której celem jest unikanie wojny i byłoby doprawdy oburzającym, gdyby doprowadziła ona do zlekalizowanej wyraźnie wojny kolonialnej do wojny 10ciu lub 12 tu państw. Uregulowanie sprawy abisyńskiej powinno nastąpić pomiędzy państwami, założycielami Ligi.

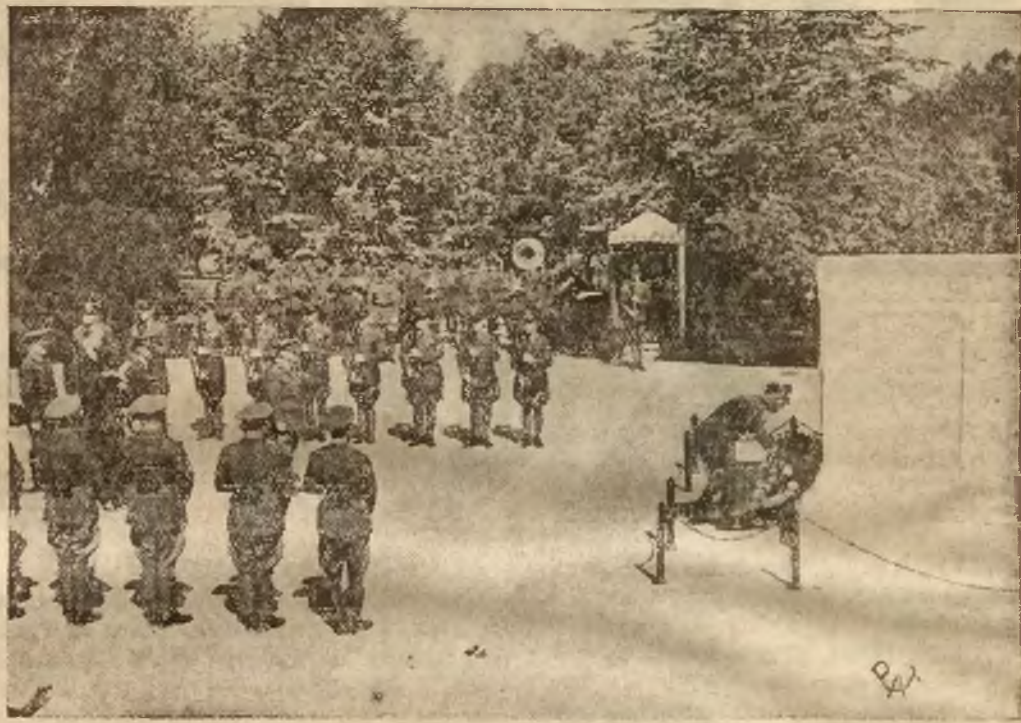
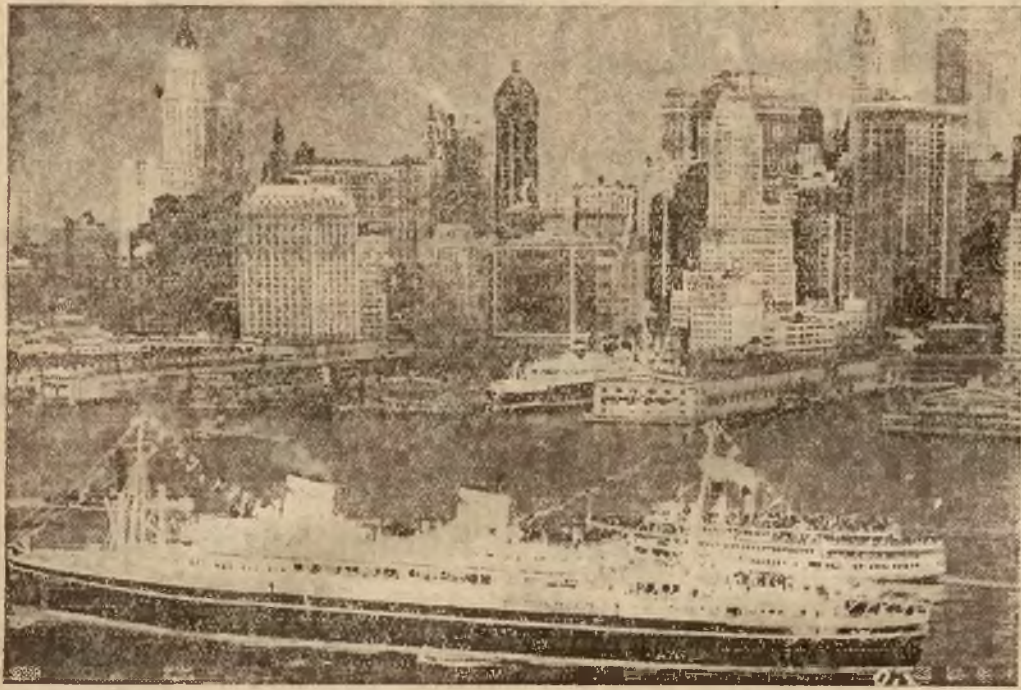
Mussolini podkreślił następnie obraz przemian, jakim uległ naród włoski i typ Włocha, zaznaczając, że naród włoski domaga się tylko prawa do życia. 44 miliony ludzi żyje tam obecnie na przestrzeni 109 tys. km² uprawnej ziemi, to jest na przestrzeni równającej się jednej szóstej powierzchni Francji. Żołnierz włoski w Afryce Wschodniej chętnie zmienia karabin na narzędzie pracy, gdyż pragnie jedynie pracować na utrzymanie swej rodziny. Po przywróceniu licznych dowodów sympatji, jakie do szły z Francji, Mussolini oświadczył, że nie wyobraża sobie wybuchu zatargu pomiędzy Francją a Włochami. Tego rodzaju hipoteza jest monstrualna i nie można jej rozważać. Mam zaufanie do Francji i mam zaufanie do premiera Laval, którego niezmiernie szanuję i podziwiam.

Bitwa pod Adu przed 40 laty

Jak doniosły depesze Włosi zbombardowali Adu. Pod tą samą Adu przed 40 laty, 1-go marca 1896 r. ówczesny cesarz Abisynji Menelik odniósł nad Włochami zwycięstwo doszczętnie rozbijając wojsko włoskie. Reprodukowany powyżej obraz pędzla nieznanego malarza abisyńskiego przedstawia tę bitwę. Charakterystyczne jest, że Abisyńczycy na obrazie zostali wymalowani en face. Włosi zaś — z profilu.

Z pobytu M/S „Piłsudski“ w Ameryce

M/S „Piłsudski“ na tle drapaczów chmur portu nowojorskiego. Moment uroczystego skłaniania wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w Dulington pod Waszyngtonem przez gen. Orlicz-Dreszera.

SPRAWY PALĄCE

W ciągu ubiegłego roku (sezon 1933-34) liczba radjosluchaczy całego świata wzrosła o 20 milionów, sięgając 80 milionów abonentów. Wymowa tych cyfr jest nieprzelumatzalna, dwadzieścia milionów zarejestrowanych w ciągu jednego roku słuchaczy — to zaiste imponujące.

Zastanawiająca jest również wymowa statystyczna tych liczb. Nie znam się na ekonomii, nie sądzę jednak, by można było przypisać to zjawisko poprawie stanu gospodarczego. Raczej i przedewszystkiem wpłynęła na to magiczna siła atrakcyjna radja. Potrzeba słuchania radja wzrosła mimo wszystkie przeciwności. Ilość wyprodukowanych odbiorników rośnie z roku na rok i kto wie czy niezadługo nie dorówna ilości zegarów. To przypuszczenie jest oczywiście trochę przesadzone, ale zdaje się nie ulegać wątpliwości, że radjoparat stanie się niezbędnym akcesorium mieszkaniowym, jak dziś u nas woda, elektryczność i na zachodzie telefon. Jedyną zaś skuteczną ochroną przed hałasem i szumem głośnika z sąsiedztwa, będzie... założenie głośnika we własnym mieszkaniu.

Tak, ale to są marzenia tylko, różno we wizje dalekiej przyszłości. Nasza polska rzeczywistość przedstawia się nieco inaczej, mniej różowo a bardziej ponuro. Mamy dziś w Polsce około 415 tysięcy zarejestrowanych radjoponentów na 30 zgorą milionów ludności. Sąsiednie Niemcy liczą ich 7 milionów (na około 60 milionów mieszkańców) w Rosji setki tysięcy słuchaczy radja sięga dziesiątków milionów, nawet mała Czechosłowacja wyprzedza nas. Przykłady wybrałem przypadkowo, najbliższe. Większość (przeważająca) krajów notuje stały, konsekwentny przyrost radjosluchaczy. Radjofonia polska zanotowała jednorazowy wielki sukces, pozyskała w r. ub. około stu tysięcy nowych abonentów. Przyrost zaiste rekordowy wskazujący dowodnie jaka silna jest chłonność naszego kraju i jakie tkwią w nim niewyżytkowane możliwości. Ale ten jedno razowy zryw nie uratuje sprawy. Oto znów od przeszło pół roku widoczne jest ustabilizowane wahanie liczby abonentów w granicach 405 — 420 tysięcy. Konieczne są posunięcia radykalne, bo te tylko mogą zapewnić stały i konsekwentny wzrost liczby zarejestrowanych abonentów. Tylko i jedynie zmiany cen radjospzętu i wysokości opłaty abonamentowej mogą zapewnić radjofonji stały rozwój.

Sprzęt radjowy jest dziś niewspółmierne drogi w zestawieniu z możliwościami materialną i standardem życiowym wogóle, a zwłaszcza tych sfer, na które kolej w dalszym etapie radjofonizacji kraju. Ostrze propagandy radjowej winno dotknąć mas, radjo winno być unia sownione. Paląca więc staje się sprawa popularnego, selektywnego odbiornika lampowego, dostępnego w cenie dla wszyst

kich. Minęły już czasy, gdy radjo było zabawką dla wybranych, a abonenci ten nastrój zabawy podtrzymywali. Radjo przestało być terenem snobistycznego licytowania się w ilości lamp odbiornika albo skomplikowaniu nazwy jego. Dziś jest radjo przekazywaniem pewnych dóbr i wartości artystycznych dla wszystkich, wszystkim więc, bez wyjątku, winno być udostępnione i umożliwione odbieranie swojej części.

Wielkie zakłady radjotechniczne wypuszczają rok rocznie nowe „ulepszone“ modele skomplikowanych aparatów. Rok rocznie też „ulepszają“ ich ceny. Żadna z wielkich wytwórni nie pokusiła się o zmontowanie taniego i wygodnego aparatu. To postępowanie oddala „ad calendas graecas“ sprawę umasowienia radja. T. zw. kalkulacja fabrykantów radjospzętu odpowiada ciągle jeszcze odległym czasom „prosperity“ — jest sztywna i nierealna. Odpowiedni nacisk na sferę przemysłową, wyjaśnienie interesu powszechnego, który jest również interesem przemysłu, zjednoczony wysiłek celem stworzenia taniego, dobrego i estetycznego odbiornika — oto wnioski, jakie należałoby wysnuć z tych rozważań i apel o jakim najszersze warstwy społeczeństwa zwracają się do czynników kompetentnych. Programem propagandowym

winna być gruntowna rewizja cennika, przystosowanie go do dzisiejszych realnych możliwości nabywczych, racjonalna licytacja wód.

Drugi czynnik, mogący ożywić popularyzacji radja — to sprawa abonamentu. Tu warto zwrócić uwagę na to, że wysoce opłata abonamentowa jest niezmiernie od daty wprowadzenia jej, t. j. od około 10 lat. Warunki życia zmieniły się natomiast bardzo. Dopiero od roku sztywna dotychczas taryfa została trochę uelastyczniona. Obniżenie opłaty dla młodszych jest wynikiem dobrze zrozumianego interesu. Jednakże wśród mas miejskich, pragnących słuchać radja, znajdują się niestety biedniejsi od młodszych. Ci z żadnym ulg nie korzystają. Powstaje więc konieczność ogólnego uelastyczenia taryfy abonamentowej i przystosowania jej do możliwości szerokiego ogółu.

Sprawa odbiornika popularnego i sprawa opłaty abonamentowej wiążą się z sobą organicznie. Jedną jest funkcja drugiej, a pochodnią obydwu jest rozszerzenie radja, stały wzrost liczby abonentów. Należy uzdrowić te stonki, rozpoczynając od pierwszego ogniska w hańciechu.

Czekamy więc na pierwszy krok.
W. F.

Orzeczenie komitetu 6-ciu

GENEWA. (Pat.) Komitet 6-ciu, za mianowany wczoraj przez komitet 13 dla ustalenia odpowiedzialności za wydarzenia w Abisynji od dnia 3 października a zakończył dziś swe prace. W pracach komitetu brał udział Eden, wpływając na przyspieszenie decyzji.

Komitet 6 mając przed sobą zgromadzone materiały miał orzec czy: 1) pakt Ligi Narodów został naruszony, 2) jakie artykuły paktu zostały naruszone i 3) na kogo spada odpowiedzialność za naruszenie.

Akcja Laval

PARYŻ. (Pat.) Korespondent „Paris-Midi“ donosi z Genewy, że wszczęte będą bardzo doniosłe rokowania, w których Laval wystąpi prawdopodobnie jako mediator. Laval — jak donosi korespondent — skomunikuje się zapewne w czasie weekendu osobiście z Mussolinim, aby znaleźć podstawę rokowań przed środą, na którą zwołano zgromadzenie Ligi Narodów.

Włosi legitymują statki brytyjskie

LONDYN. (Pat.) Gazeta „Star“ donosi, że jakoby we wschodniej części morza Śródziemnego włoskie okręty wojenne zatrzymywały niektóre statki handlowe brytyjskie żądając informacji o przewożonych ładunkach. Kompanje okrętowe otrzymały o tem telegraficznie zawiadomienia od kapitanów statków. Niektórzy z nich odmówili wykonania żądań Włochów, którzy na odmowę nie reagovali.

Antyczeskie manifestacje

CHORZÓW, (Pat.) W domu ludowym w Chorzowie odbyła się manifestacja powstańcza. Uchwalono rezolucję, w której powstańcy uroczą się protestując przeciw prześladowaniu Polaków na Śląsku za Olzą, i wzywają społeczeństwo do bojkotu wszystkiego co czeskie oraz do magania się odebrania debitu pocztowego piśmie czeskim.

OLKUSZ, (Pat.) W dniu dzisiejszym na rynku w Olkusz ludność miasta i okolicy urządziła wielką manifestację antyczeską. Po przemówieniach pochód udał się pod pomnik Marszałka Piłsudskiego na terenie kolonii fabryki „Olkusz“, gdzie uchwalono rezolucję protestacyjną.

SOSNOWIEC, (Pat.) Na placu 3-go Maja w Będzinie odbyła się dziś manifestacja przeciw szykanowaniu ludności polskiej przez władze czeskie na Śląsku Cieszyńskim uchwalono odpowiednie rezolucje protestacyjne.

BYDGOSZCZ, (Pat.) Dziś w południe na rynku im. Marszałka Piłsudskiego odbyła się wielka manifestacja narodowa przeciw gwałtom czeskim. Do zebranych na rynku organizacyj b wojskowych i tłumów publiczności przemówił adwokat Szredrowski z Chodzieży.

KATOWICE, (Pat.) W dniu dzisiejszym odbyła się na rynku w Katowicach olbrzymia manifestacja ludności polskiej, na której zaprotęstowano przeciw gwałbieniu naszych rodaków na Śląsku Cieszyńskim za Olzą.

Współpraca akademicka polsko-niemiecka

BERLIN. (Pat.) Podezsa pobytu w Rzeszy przedstawicieli polskiej młodzieży akademickiej podpisana została dziś przez przedstawiciela polskiego związku akademickiego „Liga“ kol. Nosowicza z jednej a kierownika Deutsche Studentenschaft Feickerta z drugiej strony umowa o współpracy polsko-niemieckiej na terenie akademickim. Umowa dotyczy zarządzeń, odnoszących się do współpracy akademicko-naukowej i prasowej oraz ustala wzajemną pracę obozową, wymianę studentów, wymianę praktykantów i zapomogi studenckie w stosunku między obu krajami. Poza tem wypracowany został program wspólnych imprez sportowych.

Austria — Węgry 4:4

W spotkaniu piłkarskim o puchar Europy pomiędzy pierwszą reprezentacją Austrii i Węgrami do przerwy prowadzi Węgrzy 4:2, lecz w drugiej połowie Austriacy wyrównali i wynik był remisowy 4:4.

Wiadomości z Kowna

NOWA USTAWA PRASOWA.

RYGA, (Pat.) Z Kowna donoszą: w tych dniach ma być ogłoszona nowa ustawa prasowa. Jak podaje „Letuvos Aidas“ projekt jej przeszedł już przez radę ministrów i obecnie znajduje się w radzie stanu.

Doktor A. LIBO
powrócił

Zawalna 22, tel 594. Przyjm. od 12 — 1 i 14 — 6

Dr. SZABAD - GAWROŃSKA
CHOROBY DZIECI
powróciła

i wznowiła przyjęcia chorych 9 — 10 i 3 — 4.
Zawalna 16, tel. 574.

nie zawiera metalicznych domieszek — PUDER ABARID

Bezrobotni na roli

Akcja ogródków działkowych w Wilnie

Jedną z form doraźnej pomocy, udzielanej bezrobotnym przez Fundusz Pracy, jest akcja ogródków działkowych. W roku bieżącym z ogródków korzystało w Wilnie 645 bezrobotnych, obarczonych licznymi rodzinami. Stanowi to 7 proc. ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych w Wilnie.

W początkach swego istnienia ogródki nie cieszyły się zbyt wielkim zainteresowaniem wśród bezrobotnych. Na terenie Wilna była to nowość. Bezrobotny i jego rodzina w niektórych wypadkach nawet niechętnie wkładali pracę w swoją działkę, nie widząc z tej pracy natychmiastowego, realnego skutku. Z biegiem jednak czasu, a szczególnie po kilku realnych zbiorach produktów w postaci kapusty, kartofli i t. p., **pożyteczność akcji przekonała malkontentów** i dziś można zaobserwować wśród bezrobotnych duże zainteresowanie ogródkami.

Rodzina otrzymuje do uprawy 400 mtr.² gruntu. Fundusz Pracy daje nawóz, nasiona, zaoruje pole — bezrobotny natomiast musi dać pracę. Na terenie Wilna są cztery kolonie ogródków działkowych F. P. o ogólnym obszarze 29,5 ha. Nawozu na wszystkie działki dostarcza przedsiębiorca, oczyszczający rynki miejskie. Fundusz Pracy robi specjalne starania w tym kierunku w zarządzie miejskim.

W praktyce na działce pracuje rodzina bezrobotnego, podczas gdy zarejestrowany „głowa domu” korzysta z sezonu i pracuje gdzieś albo na robotach drogowych albo na budowlanych i t. p. W jesieni, gdy skończą się roboty sezonowe i nastąpi ciężki okres zimy, ogródek działkowy dostarczy zapasów na zimę.

Ogródek działkowy jest więc w zasadzie formą pomocy doraźnej w okresie zimowym. Zmusza bezrobotnego już w czasie lata do gromadzenia zapasów na najcięższe w roku miesiące. Jest także dobrą szkołą pracy dla jego rodziny.

Bez może mieć bezrobotny plodów rolnych z 400 mtr.²? W pierwszych latach bezrobotni Wilna mieli zbiory nieduże. Na niektórych dobrze odvodnionych lub wyrobionych, wydarzyła się nawet katastrofa nieurodzaju kompletnego ku wielkiemu rozgoryczeniu posiadaczy tych działek. W bieżącym roku zbiory są nie złe. Na poprawę wydajności działek wpłynęło intensywne nawożenie. Ponieważ jednak bezrobotni Wilna, rekrutujący się przeważnie z mieszkańców miast, nie znają się na racjonalnym wykorzystaniu terenów ogródkowych, zbiory te są jeszcze bardzo małe w porównaniu na przykład ze zbiorami „ogrodników” poznańskich. Bezrobotni w Poznaniu, posiadający działki F. P., utrzymują je w doskonałej kulturze i stosują popłony, co pozwala im na **dwukrotne zbiory z polatki**. Doświadczenie zaś wykazało, że całkowite wykorzystanie ogródka może dostarczyć ogrodowizny (przedewszystkim kapusty i kartofli) prawie na całą zimę dla liczącej rodziny.

Pytanie takie nawet **powinno powstać** jeżeli będziemy rozpatrywali celowość tego rodzaju pomocy doraźnej na dłuższą metę. Otóż trzeba stwierdzić, że wyjątki są, lecz większość a nawet prawie wszystkie posiadacze ogródków magazynują zapasy na okres zimy. Magazynuwanie to odbywa się nieraz pod łóżkiem i po kątałach pokoju mieszkalnego.

„Ogrodnicy” są obecnie zrzeczeni w związek i śledzą uważnie za rozwojem akcji ogródków działkowych w całej Polsce. Ostatnio naprzykład wysłali z własnej inicjatywy, przy materjałem po parciu Funduszu Pracy, swego delegata na międzynarodowy zjazd organizacji ogródków działkowych, który się odbył w Poznaniu i w którego ramach odbył się także ogólnopolski zjazd organizacji ogródków działkowych.

Wilński Fundusz Pracy, doceniając znacznie akcję ogródków działkowych i zainteresowanie się niemi bezrobotnych zamierza w przyszłym roku powiększyć znacznie obszar i ilość działek. W tym celu zabiega w zarządzie miejskim o wydzierżawienie około 98 ha ziemi na dogodnych warunkach, znajdującej się przy ul. Kałwaryjskiej, w Leoniszkach i folwarku Ponary.

Na terenie tym osadzonoby 160 bezrobotnych, obarczonych licznymi rodzinami. Każdy z nich otrzymałby do uprawy po pół hektara ziemi i musiałby wtedy poświęcić więcej uwagi i czasu swej działce. Byłby więc to rodzaj **osadnictwa podmiejskiego**. Pole półhektarowe, dobrze wyrobione, mogłoby dać pokazny plon.

Bezrobotni Wilna czekają z wielkim zainteresowaniem na decyzję zarządu miejskiego w sprawie wydzierżawienia ziemi potrzebnej dla rozszerzenia akcji ogródków działkowych. **Wład.**

Zjazd P. P. W. z czterech województw

Obrady pod znakiem troski o byt materjalny członków

Wczoraj w Wilnie odbył się zjazd delegatów okręgu Nr. III Poczтового Przy sposobienia Wojskowego, obejmującego cztery województwa wschodnie: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i wołyńskie. Na zjazd przybyło 43 przedstawicieli z poszczególnych placówek.

Uroczystości rozpoczęły się o godzinie 8 rano zbiórką pocztów sztandarowych, delegatów i gości na dziedzińcu poczty głównej, skąd nastąpił wymarsz na mszę św. w Ostrej Bramie.

Na czele pochodu niesiono najstarszy sztandar PPW., następnie krociły pocztowy sztandar Związku Prac. Pocz. i Tel., Związku Teletechników, Związku Niższych Urzęd. Poczł. oraz pokrewnych organizacji jak Strzelec, Legjoniści, P. O. W. i Inwalidzi.

Po nabożeństwie złożono hołd Sercu ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego w kościele św. Teresy.

Obrady zjazdu rozpoczęły się o godzinie 11 w sali Federacji przy ulicy Orzeszkowej 11. Zagań prezes Zarządu Okręgu pplk. inż. K. Goebel, następnie przemawiali, podkreślając znaczenie pracy społecznej PPW., generał Skwarczyński, dyrektor Poczł. i Tel. p. Nowicki, przedstawił wicel województwa, prezes Strzelca płk. Dobaczewski i inni.

Ze sprawozdania o działalności okręgu III, PPW. wynika, że organizacja co raz bardziej pogłębia ideowo i rozszerza terytorjalnie zakres swej działalności. W obecnej chwili okręg liczy 2245 członków, zrępowanych w 13 oddziałach powojewojacyjnych. Szczególny nacisk kładzie się na wyszkolenie członków w dziedzinie przysposobienia wojskowego z uwzględnieniem służby łączności.

W wyniku obrad uchwalono szereg wniosków, zdających między innymi do zorganizowania w ramach referatu

społecznego działu samopomocy. Dział ten objąłby ubezpieczenie pracowników poczty i telegrafu członków PPW. od nieszczęśliwych wypadków, podczas pełnienia obowiązków zawodowych. Poza tem utworzonoby kasy pożyczkowe — oszczędnościowe i zorganizowanoby kredyty oddłużeniowe, oraz zorganizowanoby referat zaopatrzeniowy, umożliwiający członkom zakupy artykułów pierwszej potrzeby po cenach hurtowych. **Wi.**

KURJER SPORTOWY

Polska — Austrija 1:0

Nareszcie po szeregu niepowodzeniach i „zaszczytnych” przegranych jedenastka reprezentacji Polski odniosła wczoraj zwycięstwo w Warszawie nad bardzo silnym zespołem Austrii.

Austriacy grali na dwóch frontach, bo jednocześnie walczyli z Węgrami, ale do Polski przyjechali w silnym składzie będąc pewni zwycięstwa.

Wygrana 1:0 z Anstrją jest wielkim sukcesem sportu piłkarskiego Polski.

SKŁADY DRUŻYN

Drużyny wystąpiły w następujących składach:

Austrija: Havlicek, Reiner, Schmaus, Lebeda, Urbanek, Skoumal, Brousek, Eschweil, Striben, Bindeo, Holec.

Polska: Albański, Doniec, Martyna, Kollarczyk 2-gi, Wasiewicz, Dytko, Kisieliński, Malezyk, Matyas, Gienza, Piec.

PRZEBIEG GRY

Austriacy od razu z miejsca opanowali boisko i już w pierwszych minutach Albański musi kilkakrotnie interwenjować. Pierwszy strzał ze strony Polaków na bramkę gości oddaje Kisieliński, ale Havlicek obronił na korner. Po woli Polacy przejmują inicjatywę, a na wet dość często goszczą na polu Austriaków.

W 34-ej minucie kombinacja Kisieliński — Malezyk — Matyas kończy się niebezpiecznym strzałem Matyasa w prawy róg. Interwencja bramkarza przyszła za późno i **Polska prowadzi 1:0**.

Od tej chwili zaznacza się silniejszy napór Polaków na bramkę gości. Dopiero w ostatnich minutach Austriacy opowijają sytuację, ale zawiłe ich kombinacje są wodzą pod naszą bramką.

Po zmianie pół, zaznacza się znowu przewaga drużyny polskiej. Austriacy na próżno usiłują wyrównać. Goźne strzały napastników Austrii, nie dochodzą do naszej bramki, względnie są likwidowane przez Albańskiego. W pewnej chwili Reiner sfaulował Pieca. Sędzia dyktuje rzut wolny dla Polaków. Fenomenalny strzał Martyny minął bramkę zaledwie o kilka centymetrów.

W ostatnich minutach Austriacy pró

Dzieci żądają dużych szkół

Pochód propagandowy

Wczoraj w południe z okazji Tygodnia Propagandy Budowy Szkół Powszechnych po głównych ulicach miasta Wilna przeciagna pochód propagandowy szkół powszechnych. Na czele pochodu pomysłowo zorganizowanego, czterech chłopców niosło model takiej szkoły w której dziaćta nie chciałoby się uczyć. Był to model chaty wiejskiej. Zrobiona z okrągłaków, prętykowych wystającą nazewnątrz warstwą mechu, miała słomiany dach i małe okna, przepuszczające skąpo światło dzienne. Dużo szkół na Wilenszczyźnie mieści się w takich budynkach, posiadających niskie, ciasne, brzydkie i duszne wnętrza. Dziaćta nie chce takich szkół. Głosili o tem napisy transparentów, niesionych przez następną grupę uczniów.

Potem niesiono model wzorowego budynku szkolnego. Sześciu chłopców dźwigało go we względny wysiłkiem. Zrobiony był z tektury. Natomiast model chaty wiejskiej, zrobiony z drzewa, można cisnąć na wałkę ramiona czterech chłopców. Widać to było z ich zgarbionych pełnych wyteżenia i zmęczenia drobnych postaciach.

Za modelem szkoły wzorowej niesiono transparent z napisem, że takich szkół chcą dzieci. No chyba. Duży, jasny wewnątrz budynek o przestronnym, słonecznym i zdrowym klimacie. Pałac!

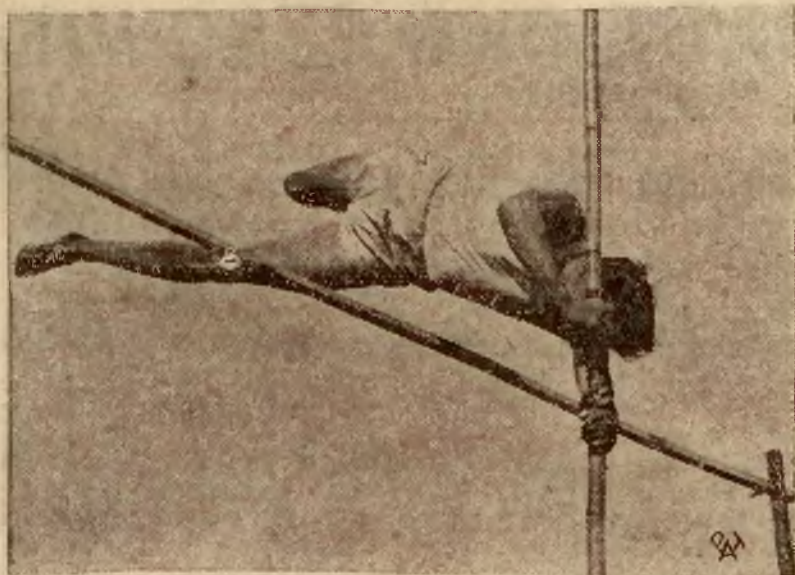
Jedna ze szkół żeńskich miała przed sobą żywą skarabkę a każda z uczennic w szereg niosła w ręku dużą papierową dziesięciogroszówkę. Było to niemię nawoływanie do składania ofiar na fundusz budowy szkół powszechnych. Bo właśnie na ulicy odbywała się żywa kwesta na ten cel. **(Wi.)**

Projekt budowy instytutu Eugenicznego w Warszawie

Polskie Towarzystwo Eugeniczne wystąpiło do władz o przydzielenie terenu na budowę Instytutu Eugenicznego w Warszawie.

W Instytucie mieścić się mają poradnie, jak eugeniczna, przeciweneryczna, przeciwgrucznicza, poradnia dla zbieczności płciowych, dla narkomanów i t. d., sale wykładowe, pracownie dla badań z zakresu socjologii i dziedziczności, pracownia biologiczna, zbiory eugeniczne, biura Polskiego Towarzystwa Eugenicznego, biblioteka eugeniczna i t. d.

Piękny skok

Piękny skok szwedzkiego lekkoatlety Ljungberga na zawodach lekkoatletycznych w Paryżu, w których wzięło udział 12 państw.

Dr. S. MARGOLIS
Rentgenolog,
powrócił — Wileńska 39.

Jedz ryby — będziesz zdrow jak ryba

